

Forskningsrådet og HKdir
[høringslenke](#)

Oslo, 30.3.2023

Innspill fra FFA til Forslag til retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid

Vi viser til invitasjon av 13.mars 2023 og takker for muligheten til å gi våre vurderinger av Forslag til retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid.

Forskningsinstituttene fellesarena, FFA representerer de 33 selvstendige forskningsinstitutter og -konsern som fyller kriteriene for grunnfinansiering fra Forskningsrådet, med til sammen 6500 årsverk og 11 mrd kr i årlig omsetning, derav 1,2 mrd kr fra utlandet. Forskningsinstituttene samfunnsoppdrag er bl.a. beskrevet i Regjeringens [Strategi for helhetlig instituttpolitikk](#) (2020), bl.a: *Instituttsektoren skal utvikle kunnskapsgrunnlag for politikktutforming og bidra til bærekraftig utvikling og omstilling, gjennom forskning av høy kvalitet og relevans.*

1. Innledning

FFA mener at det er gjort et solid og omfattende arbeid på et område som har økende oppmerksomhet i forskningsinstituttene. Noen institutter har utbredt internasjonalt samarbeid og har etablerte ressurser og prosedyrer for ansvarlig internasjonalt samarbeid, mens andre er i ferd med å utvikle slike. For begge kategorier anser vi at forslag til retningslinjer er anvendelige. Ikke minst er det svært nyttig at lenker til nettressurser med mye relevant stoff samles i retningslinjene.

Vi har valgt å avgrense våre kommentarer til de punkter hvor vi har forslag til endringer.

Basert på erfaringer i institutter med lang fartstid i internasjonalt samarbeid, har vi noen kommentarer og forslag til supplement til retningslinjene. Vi vil også anbefale at retningslinjene blir revidert basert på erfaringer og ev endringer i rammene for internasjonalt forskningssamarbeid.

2. Akademiske verdier og ansvar

Kapitlet er interessant, ikke minst bidrar NUPI-studien med interessante problemstillinger. Forslag til vurderinger synes i all hovedsak å være generelle og like relevante for nasjonalt som for internasjonalt forskningssamarbeid.

3. Risikostyring ved institusjonen

FFA mener omtalen av risiko- og sikkerhetsstyring er godt og relevant. Vurderinger og fremgangsmåte kan med fordel konkretiseres ytterligere på flere områder ved å beskrive hvordan institusjonen kan identifisere verdier som må beskyttes eller hvordan en kan jobbe med kartlegging og bevisstgjøring hos ansatte og studenter. For eksempel finnes det gode verktøy for risikokartlegging og for "sårbarhetssamtaler". Slike kan med fordel lenkes opp i rådgiveren.

4. Ansatte og studenter

FFA mener omtalen av dilemmaer rundt rekruttering og ansettelse er godt beskrevet, også faren for stigmatisering av ansatte. Tydeliggjøring av institusjonens ansvar er bra, men også her vil vi anbefale at en lenker opp eksempler på verktøy til for eksempel "sårbarhetssamtaler" som ivaretar dette hensynet.

Det vil være nyttig hvis nasjonale myndigheter kan tydeliggjøre krav til samarbeid med konkrete land som Iran, Pakistan og Kina, ref også forventningene til samarbeid i Panorama-strategien.

5. Partnerskap på forsknings- og utdanningsfeltet

Kapitlet inneholder konkrete og gode anbefalinger og "huskelister".

Det vil være nyttig hvis nasjonale myndigheter i tillegg kan tydeliggjøre krav el anbefalinger for samarbeid med konkrete land som Iran, Pakistan og Kina, ref også forventningene til samarbeid i Panorama-strategien.

6. Avtaler om forsknings- og utdanningssamarbeid

Kapitlet inneholder gode anbefalinger, men som gjerne kunne vært ytterligere konkretisert og eksemplifisert. For eksempel vil det være nyttig om retningslinjene inneholder eksempler på avtale om regler for publisering og for IP-rettigheter.

7. Ansvar og koordinering på nasjonalt nivå

Kapitlet gir en god oversikt over eksisterende myndigheter med tilhørende ansvarsområder. Vi støtter forslaget om at KD utvikler et informasjonsredskap for partnersjekk og en GDPR-veileder som vil legge til rette for lik praksis og vil avlaste institusjonsnivå.

I kap.7.3 foreslås det å etablere et "nasjonalt kontaktpunkt for internasjonalt kunnskapssamarbeid", et rådgivende organ for kunnskapssektoren og et råd bestående av representanter fra ansvarlige departementer. Det foreslås at HK-dir og Forskningsrådet sammen skal betjene kontaktpunktet. Kontaktpunktet vil ikke erstatte eksportkontrollen, som pr i dag ligger hos UD.

Vi er i utgangspunktet skeptiske til å etablere ny administrative organer. Vi ser at det kan være behov for rådgivning til institusjonene, mener at en må vurdere om denne rådgivningen kan ytes fra ett av de eksisterende organene som er listet i kap.7.1, for eksempel fra Seksjon for eksportkontroll i UD, som vel må øke sin kapasitet og kompetanse retta mot kunnskapssektoren vesentlig basert på ny eksportkontrollforskrift.

Et interdepartementalt råd på internasjonalt kunnskapssamarbeid vil sannsynligvis være nyttig, men vi mener en bør vurdere om DFU vil kunne ivareta denne funksjonen.

FFA har etablert FFA Sikkerhetsnettverk hvor en inviterer inn relevante myndigheter og kompetanse fra andre, samt deler erfaringer og praktiske løsninger instituttene mellom. Formålet er å øke bevissthet, kompetanse og prosedyrer for sikkerhetsarbeid instituttene, ikke minst rundt internasjonalt forskningssamarbeid.

Vennlig hilsen

Lars Holden
Styreleder FFA

Agnes Landstad
Daglig leder FFA